

ДОСЛІДНИЦЬКІ УМІННЯ, ЯК УМОВА ПОДАЛЬШОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РЕКРЕАЦІЙНО – ОЗДОРОВЧОЇ ТА ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сергій Єршов

*Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний
коледж Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»*

Актуальність. Збереження та зміцнення здоров'я громадян України в умовах подальшої розбудови Української держави, її інтеграція з прогресивним демократичним європейським суспільством набуло загальнодержавного значення та зумовлюють необхідність прискореного розвитку конкурентоспроможного фахівця, а це, у свою чергу, сприяє новому баченню проблеми формування інтелектуальної ланки в системі підготовки майбутніх фахівців з рекреаційно-оздоровчої та туристської діяльності, активізує складні психолого-педагогічні проблеми модернізації вищої педагогічної освіти та спонукає до пошуку механізмів підвищення рівня сформованості дослідницьких умінь, як основи їх професійного зростання в умовах сучасного соціально-економічного стану та перебудови освітньої галузі.

Формування дослідницьких вмінь є однією з важливіших завдань процесу фахової підготовки спеціалістів з рекреаційно-оздоровчої та туристської діяльності тому що:

- 1) сприяє формуванню у студентів творчого, інноваційного підходу до своєї фахової підготовки, своєї професії на підставі глибоких науково-теоретичних знань;
- 2) дослідницька діяльність стимулює студентів до активної самостійної роботи на підставі формування інтересу та мотивації до фахової підготовки;
- 3) саме в процесі професійної підготовки студентів передбачається набуття майбутніми фахівцями комплексу знань, сформованих умінь, у тому числі і вмінь вирішувати дослідницькі задачі і завдання.

Мета статті. Розкрити сутність понять «уміння», «дослідницькі уміння», підходів до тлумачення цих понять у психолого-педагогічних дослідженнях та наукової літературі.

Результати дослідження. Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що термін «уміння», який є одним із ключових у цілепокладанні навчальної діяльності та характеризує результативність, різними дослідниками трактується неоднозначно. Ю.Бабанський [1], В.Козаков [2], Н.Ярмаченко [3], Є.Бойко, В.Онищук, Л.Філімонюк, Ф.Гоноболін. Різноманітність їх підходів до тлумачення терміну «вміння» базуються на спільному розумінні того, що це утворення є складним процесом, в якому формуються і закріплюються асоціації між завданнями та знаннями, що необхідні для виконання цих завдань.

Уміння забезпечують здатність вирішувати поставлені завдання в умовах, які зазнають постійних змін; усвідомлення мети, умов її досягнення, формулювання завдань діяльності, планування і вибір способів виконання дій, що необхідні для досягнення певних цілей, контроль і самоконтроль за процесом діяльності тощо; включають в себе не лише інтелектуальні якості особистості, а також волюні, емоційні характеристики і наявність установки на вирішення поставленої задачі.

Аналіз різних підходів до тлумачення терміну «вміння» показав широкий аспект їх характеристики та оскільки ми зосереджені на формуванні дослідницьких умінь розглянемо їх більш детально.

У науковій літературі під дослідницькими вміннями розуміють «...уміння планувати та здійснювати науковий пошук, розробити задум, логіку, програму дослідження, відібрати наукові методи, організувати та здійснити дослідно – експериментальну роботу, опрацювати, проаналізувати та оформити у вигляді наукового тексту отримані результати, зробити висновки й успішно захистити їх перед науковцями та фахівцями галузі наукового пошуку».

За баченням В.Андреева, це вміння застосовувати певні прийоми наукового методу пізнання в умовах розв'язування навчальної проблеми у процесі виконання навчально-дослідницького завдання [4]. В.Успенський розглядає дослідницькі вміння як здатність само-

вільних спостережень, досвіду, які набуваються в процесі вирішення дослідницьких задач [5]. На думку В.Литовченко, дослідницькі вміння є сукупністю систематизованих знань, умінь і навичок особистості, поглядів і переконань, які визначають функціональну готовність студента до творчого пошукового вирішення пізнавальних задач [6].

Висновки.

Узагальнюючи вищевикладені положення, можна зробити висновки про те, що вміння формуються на основі добре засвоєних теоретичних знань, та можна стверджувати, що: *уміння це – здатність особистості реалізовувати свої інтелектуальні, вольові, емоційні якості під час практичної діяльності для досягнення мети, за умов інтересу та стійкого мотиву до цієї діяльності.*

Дослідницькі вміння – вміння мислити категоріями науки, застосовувати методику наукового дослідження для рішення учбової або наукової проблеми, для майбутнього фахівця з рекреаційно-оздоровчої та туристської діяльності дослідницькі вміння є інтеграцією його професійних теоретичних знань, практичних, організаційно-комунікативних умінь, фактором розвитку, подальшого професійного зростання.

Література:

1. Бабанский Ю.К. Рациональная организация учебной деятельности / Ю. К. Бабанский. – М., 1984. – 96с.
2. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и её информационно-методическое обеспечение / В. А. Козаков – К., 1990. – 248с.
3. Ярмаченко М.Д. Важливий етап у розвитку педагогічної науки / М. Д. Ярмаченко // Вісник АПН України. – 1993. – №1. – С.8.
4. Андреев В.И. Эвристическое программирование учебно-исследовательской деятельности: Методическое пособие / В. И. Андреев – М., 1981. – 240 с.
5. Успенский В.В. Школьные исследовательские задачи и их место в учебном процессе: Автореф... дис.к. пед. н.: 13.00.01. – М., 1967. – 20с.
6. Литовченко В.Н. Формирование исследовательских умений студентов педагогических специальностей университета средствами НИР: Автореф... дис.к.пед.н.:13.00.04 – Минск, 1990. – 20 с.